

Textile Research Centre

Nieuwsbrief mei 2015

Het voorjaar is eindelijk begonnen, en het TRC is weer druk bezig met allerlei activiteiten.

Intensieve Textielcursus. Nog twee plaatsen vrij

Van maandag 18 tot/met vrijdag 22 mei 2015 organiseert het TRC opnieuw, en dit jaar al voor de derde maal, de gerenommeerde vijfdaagse cursus over textiel en alles wat daarmee te maken heeft. Deze intensieve cursus behandelt de technieken die gebruikt worden om textiel te maken, van de ruwe vezels tot het versierde eindproduct. De deelnemers leren de theorie en praktijk van vezel-identificatie, spinnen, verven, weven, en versiertechneken zoals borduurwerk en het bedrukken van textiel. De cursus is zeer praktisch georiënteerd, en de deelnemers worden geholpen bij het uitproberen van de vele technieken die worden behandeld. Dit betekent dat zij gebruik maken van microscopen en stain-technieken om vezels te identificeren. Ze worden ook aangezet om allerlei spintollen en spinnenwielen te proberen, en zij gebruiken natuurlijke kleurstoffen en bijtmiddelen om een veelheid aan kleuren te produceren. Studenten kunnen hun eigen textiel meenemen om op de cursus te bespreken.

Voor de mei-cursus zijn nog twee plaatsen beschikbaar. Laat ons snel weten of u belangstelling heeft om de cursus te volgen (info@trc-leiden.nl). De cursus wordt herhaald van 16-20 oktober 2015, maar dan is de cursus al volgeboekt. In 2016 wordt de cursus weer herhaald: 21-25 maart; 16-20 mei en 17-21 oktober.

De cursus wordt gegeven door dr. Gillian Vogelsang, de directeur van het TRC. De voertaal is Engels en de kosten voor een volle week van onderwijs bedragen 550 euros. De groep studenten is altijd beperkt tot acht, om te zorgen dat alle studenten maximale aandacht krijgen bij de praktische onderdelen van het programma.

Van woensdag 13 tot/met zaterdag 16 mei vindt in Leiden het nationale textielfestival plaats. Het Festival wordt georganiseerd door de *Stichting Textiel Informatie en Documentatie Centrum* (STIDOC; <http://www.textielfestival.nl/>). Er zijn meer dan veertig lokaties in Leiden met grote en kleine tentoonstellingen en workshops. Het wordt een drukke tijd. Duizenden bezoekers zullen naar het Festival komen. Een waarschuwing: één dag is niet genoeg om alles te zien.

Het TRC is natuurlijk ook betrokken bij het Festival, en de kleurrijke tentoonstelling van de appliqués uit de Straat van de Tentmakers in Cairo zal de volle vier dagen van het Festival te zien zijn, dus ook op vrijdag en zaterdag.

Woensdagochtend workshops

Elke laatste woensdagochtend van de maand organiseert het TRC een workshop, tussen tien uur 's ochtends en één uur 's middags. Tijdens deze workshops vertelt een deskundige over een bepaald onderwerp, krijgen de deelnemers vaak de 'echte' voorwerpen te zien, en worden zij onder deskundige begeleiding ook aan het werk gezet om een bepaalde techniek uit te proberen. Deze workshops, die sinds medio vorig jaar worden georganiseerd, blijken een groot succes te zijn. De meeste workshops trekken meer belangstellenden dan het maximum aantal van vijftien.

Op 27 mei is de volgende workshop, over versierd archeologisch textiel in Noordwest-Europa. Textielresten uit vroeg-middeleeuwse nederzettingen in Nederland en daarbuiten laten zien dat naaldwerk uit de tijd vóór 1000 na. Chr. niet alleen erg functioneel was, maar ook een hoge waarde had als versiering. Dit is iets dat in de literatuur nog heel weinig tot uiting is gekomen. De deelnemers aan deze workshop zullen horen over de speciale naai- en siertechnieken en materialen uit deze periode, aan de hand van vondsten uit een tijd die nauw verbonden is met bijvoorbeeld Karel de Grote en de Noormannen. Maar de deelnemers zullen ook kunnen oefenen met bepaalde siersteken die bekend zijn uit de 'koninklijke' graven in Engeland en Denemarken en van vondsten in Nederland, en zelfs uit Leiden en omgeving. Deelnemers hoeven geen voorafgaande kennis te hebben van naaldwerk.

De workshop wordt gegeven door de stadsarcheoloog van Leiden, Chrystal Brandenburg.
Plaats: TRC, Hogewoerd 164, Leiden. Tijd: 10.00-13.00. Kosten: 25 euro, incl. koffie/thee en materialen.
Wel tevoren aanmelden voor deelname: info@trc-leiden.nl

Op 24 juni geeft mevr. Gillian Vogelsang-Eastwood een workshop over de appliqués die te zien zijn op de nu lopende TRC tentoonstelling. Ook op deze workshop zullen de deelnemers worden aangemoedigd om zelf aan de slag te gaan.

VOLGENDE TRC TENTOONSTELLING

Kleding van Het Koninkrijk van Seba

Textiel, kleding en juwelen uit Jemen,
van 10 augustus tot 17 december 2015

Het beeld van de koningin van Seba, gekleed in exotische gewaden en omhangen met prachtige juwelen, dansend voor de ogen van Koning Salomo, is voor Europese schilders en andere kunstenaars altijd een belangrijke inspiratiebron geweest.

Dolk en met goud versierde riem uit Jemen. TRC collectie

Het Bijbelse Seba, nu bekend als de Republiek van Yemen in het uiterste zuidwesten van het Arabisch schiereiland, is al heel lang het gebied waar allerlei kostbare goederen worden verhandeld, zoals geborduurde gewaden, fijn linnen, koraal en wierook (vergelijk het Bijbelse boek *Ezeziel 27:16*). Nederlandse handelaars in de 17de en 18de eeuw gingen naar Jemen om daar zijde op te kopen (*stickzijde*) en metaaldraad (*goudtraet*) en nog veel meer kostbare goederen die door lokale handelaars werden aangevoerd vanuit Syrië, Egypte, Iran, Indië, China en

Indonesië, om dan vanuit Jemen door de Nederlanders te worden opgekocht voor doorverkoop in heel Europa. In de 20ste eeuw trok het land nog steeds handel aan vanuit de gehele wereld. Het is triest dat vandaag de dag het land het toneel is geworden van een bloedige burgeroorlog.

De geografische gesteldheid van het land, met een lange kustlijn, bergen en woestijnen, betekent dat het land verschillende tradities heeft ontwikkeld voor kleding en textiel, die een afspiegeling zijn van de vele lokale gemeenschappen in het land. Deze verscheidenheid aan kleding en textiel zal de bezoeker terugvinden in de nieuwe TRC tentoonstelling. Er is kleding voor mannen en vrouwen uit alle delen van het land. Er zijn indigo jurken met vastgenaaide kettingen, kledingstukken met uiterst ingewikkeld borduurwerk, handgeweven doeken, hoofdbedekkingen, vesten en wikkeldoeken, voorbeelden van de beroemde oogsluiers, en prachtige en kleurrijke, fluwelen bruidsjurken, en tenslotte ook moderne vormen van traditionele kleding. De tentoonstelling omvat meer dan honderd voorbeelden van kleding en textiel.

Jemen is al heel lang ook beroemd om het zilverwerk. Dankzij de hulp van Paul Spijker (Toguna, Amersfoort), kunnen we ook een aantal zilveren juwelen en andere voorwerpen laten zien die door Jemenitische vrouwen en meisjes werden gedragen. De tentoonstelling omvat ook een aantal prachtig versierde dolken en dolkriemen die door Jemenitische mannen worden gedragen. Deze schitterende voorwerpen werden gemaakt door de vrouwen van de Al Buraai familie, in het afgelegen Haraz gebergte, ten noorden van de hoofdstad Sana'a.

Enkele recente donaties

In april en mei vieren en herdenken we in Nederland een aantal belangrijke gebeurtenissen. Koningsdag op 27 april, Dodenherdenking op 4 mei, en Bevrijdingsdag op 5 mei. Twee recente donaties aan het TRC illustreren deze gebeurtenissen.

Een paar dagen geleden ontving het TRC een gift van de gemeente Velsen in Noord-Holland. Het is een vrij grote katoenen doek uit 1874, in fel oranje, gemaakt ter viering van de 25ste verjaardag van de troonsbestijging van Koning Willem III, de groot-groot-grootvader van Willem-Alexander. Hij zou nog regeren tot 1890, toen hij werd opgevolgd door zijn jonge dochter, Wilhelmina, met haar moeder Emma als regentes.

De jongere generatie zal dit niet weten, maar de tekst onder de afbeelding van Willem III is die van het toenmalig volkslied, dat werd gezongen tot 1933 toen het werd vervangen door het Wilhelmus. De tekst van het oude Nederlandse volkslied is gebaseerd op een gedicht van Hendrik Tollens (1780-1856), met muziek gecomponeerd door Johann Wilhelm Wilms (1772-1847). De woorden klinken vandaag de dag bepaald bombastisch en chauvinistisch, maar, besef wel, niet veel anders dan het gemiddelde volkslied in onze wereld. Desalniettemin, de tekst is geen aanrader voor de politiek correcten onder ons. Leest U maar mee:

*Wien Neêrlandsch bloed door d'aderen vloeit,
Van vreemde smetten vrij,
Wiens hart voor land en koning gloeit,
Verheff' den zang als wij:
Hij stell' met ons, vereend van zin,
Met onbeklemde borst,*

Textile Research Centre, Hogewoerd 164, 2311 HW Leiden, The Netherlands

Tel: +31-71-5134144

M: +31-6-28830428

info@trc-leiden.nl

www.trc-leiden.nl

*Het godgevallig feestlied in
Voor vaderland en vorst.*

De tweede donatie heeft een geheel andere, en wat meer duistere achtergrond. Het betreft een geborduurde zakdoek met een tekst in het midden en ongeveer vijftientig namen daaromheen. De tekst leest: **34 Stadskanaal J.K. 17-5-1945 Ons Belang 5-9-45.**

Stadskanaal ligt in de provincie Groningen. Ons Belang was de naam van een lokale strokartonfabriek. De datum is erg belangrijk: dit deel van Nederland werd medio april 1945 door de geallieerden bevrijd van de Duitse bezetting. Maar zoals ons werd verteld door Deandra de Looff, 'Ons Belang' was niet alleen de naam van de fabriek, het was ook de naam van een interneringskamp voor collaborateurs met de Duitse bezetters dat op 7 mei 1945 werd 'geopend' op het terrein van de fabriek. En de J.K. die wij aanvankelijk geborduurde zagen op de zakdoek, is in feite I.K., voor Internerings Kamp. Verder is één van de geborduurde namen, met de toevoeging 'zwemster', interessant. Het betreft Tony Bijland, die in de oorlogsjaren actief was en in de pers meermalen in verband wordt gebracht met de Nationale Jeugdstorm. Zij deed o.a. mee aan de Europese Jeugd Zwemwedstrijden in Breslau in 1941. Of ze al dan niet sympathiseerde met de Duitse bezetters blijft onbekend, maar haar achtergrond verklaart wel haar aanwezigheid, waarschijnlijk als gedetineerde, in Stadskanaal.

Indien U meer informatie heeft over het interneringskamp in Stadskanaal en de mensen die daar verbleven, laat het ons weten (info@trc-leiden.nl).

TRC Needles

We hebben op dit moment ruim 1300 introducties in de digitale encyclopedie TRC Needles, en we hopen tegen het eind van het jaar ruim over de 2000 te gaan. Uiteindelijk verwachten we 5000 intro's. Ambitueus, maar met de hulp van velen zeker haalbaar. U kunt hier alvast kijken: www.trc-leiden.nl/trc-needles

TRC Needles wordt constant gecontroleerd en uitgebreid, maar als U suggesties heeft voor verbeteringen, laat dat ons weten: info@trc-leiden.nl

TRC Textiel en Kleding Bibliotheek

Een kleine groep TRC vrijwilligers is druk bezig met de TRC bibliotheek en de meeste boeken zijn nu gecatalogiseerd en netjes op de planken gezet. Met de hulp van Coen van der Geest en Jaap Kolkman gaan we nu snel de catalogus op de TRC website plaatsen, zodat iedereen kan zien welke boeken en tijdschriften bij het TRC kunnen worden geraadpleegd. Let wel: boeken worden niet uitgeleend. De digitale catalogus geeft ook doorverwijzingen naar de boeken die op de TRC website 'Books Showcased' worden besproken. We zoeken altijd nieuwe boeken voor de bibliotheek. Als U geschikte publicaties heeft die U aan de TRC bibliotheek wilt geven, neemt U dan contact met ons op.